

PRIJATÉ TEXTY

P8_TA(2016)0427

Ako možno v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky zlepšiť tvorbu pracovných miest vo vidieckych oblastiach?

Uznesenie Európskeho parlamentu z 27. októbra 2016 o otázke, ako môže SPP zlepšiť tvorbu pracovných miest vo vidieckych oblastiach (2015/2226(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Zamestnanosť vo vidieckych oblastiach: odstránenie rozdielov v oblasti zamestnanosti (COM(2006)0857),
 - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka a stanoviská Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci a Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť (A8-0285/2016),
- A. keďže vidiecke oblasti predstavujú viac než 77 % územia EÚ a keďže mnohé pracovné miesta v týchto oblastiach, z ktorých je veľa nepremiestniteľných, závisia od poľnohospodárstva a agropotravinárskeho odvetvia;
- B. keďže poľnohospodárske a agropotravinárske odvetvie spolu predstavujú 6 % HDP EÚ, 15 miliónov podnikov a 46 miliónov pracovných miest;
- C. keďže v posledných desaťročiach sa počet poľnohospodárov vo vidieckych oblastiach v mnohých európskych krajinách dramaticky znížil, pričom podobným spôsobom sa znížil aj príjem poľnohospodárov a iných pracovníkov v poľnohospodárstve, pričom zamestnanosť v poľnohospodárstve sa v týchto oblastiach stále znižuje; keďže v období rokov 2005 až 2014 došlo v EÚ-28 k úbytku pracovnej sily v poľnohospodárstve takmer o štvrtinu (-23,6 %) ¹;
- D. keďže aj napriek tomu, že poľnohospodárstvo zostáva hlavnou formou využívania pôdy v Európe, v súčasnosti zamestnáva len malú časť obyvateľov v produktívnom veku žijúcich vo vidieckych oblastiach; keďže diverzifikované využívanie pôdy vo vidieckych oblastiach, ktoré kombinuje produktívnu hospodársku funkciu s funkciami zabezpečujúcimi potreby bývania, rekreačné využitie a ochranu prírody, predstavuje veľkú výzvu v súvislosti s rozvojom a zamestnanosťou v rôznych vidieckych regiónoch Únie; keďže v niektorých regiónoch už niekoľko rokov dochádza k demografickému obratu migračných tokov a k zvyšovaniu počtu ľudí, ktorí chcú žiť na vidieku, čo vo

¹ Eurostat, 2016.

väčšine prípadov sprevádza fenomén rozširovania prímestských oblastí, v omnoho menej prosperujúcich regiónoch, ktoré sú izolované a v ktorých je podpora rozvoja a zamestnanosti oveľa ťažšia, sa však prejavuje aj tendencia k úpadku;

- E. keďže mnohé vidiecke oblasti čelia viacerým výzvam, ako sú nízke príjmy, úbytok obyvateľstva, nedostatok pracovných miest a vysoká miera nezamestnanosti, pomalý rozvoj terciárneho sektora, nedostatočná kapacita na spracovanie potravinových výrobkov, nízka úroveň kvalifikácie a obmedzený kapitál;
- F. keďže viac než deväť z desiatich Európanov považuje poľnohospodárstvo a vidiecke oblasti za dôležité pre svoju budúcnosť;
- G. keďže poľnohospodárske činnosti vykazujú relatívne nízky príjem na pracovnú jednotku, čo je znepokojujúce;
- H. keďže zo všetkých častí Európy zasiahla hospodárska kríza jednoznačne najviac vidiecke oblasti;
- I. keďže vzhľadom na súčasnú hospodársku krízu Európska únia – najmä prostredníctvom EFSI – stanovila zamestnanosť za jednu zo svojich hlavných priorít, a keďže v tejto súvislosti treba zvýšiť účinnosť SPP a opätovne potvrdiť jej legitímnosť ako jedného z hlavných opatrení EÚ zameraného na zachovanie a tvorbu pracovných miest a konkurencieschopnosti vo vidieckych oblastiach, najmä v odvetví poľnohospodárstva; keďže v tejto súvislosti treba zhodnotiť, do akej miery má SPP vplyv na tvorbu a udržanie pracovných miest vo vidieckych oblastiach;
- J. keďže je mimoriadne dôležité zachovať oba piliere SPP, vzhľadom na to, že prvý pilier zabraňuje odlivu malých a rodinných poľnohospodárskych podnikov z odvetvia a zachováva pracovné miesta v odvetví poľnohospodárstva, pričom finančné prostriedky z druhého piliera zabezpečujú tvorbu pracovných miest v ďalších oblastiach, akými sú cestovný ruch, spracovanie potravín a iné súvisiace odvetvia;
- K. keďže európske poľnohospodárstvo čelí viacerým výzvam týkajúcim sa výroby potravín a potravinovej bezpečnosti, biodiverzity, udržateľnosti, energetiky a zmeny klímy, je nevyhnutné posilniť vzťah medzi spoločnosťou a poľnohospodárstvom, vypracovať inovatívne riešenia týchto výziev s cieľom zabezpečiť odolnosť a konkurencieschopnosť odvetvia a prehodnotiť ciele skutočne verejnej politiky, ktorá je v záujme nás všetkých, čo je jedným z najdôležitejších aspektov európskej integrácie;
- L. keďže opätovnej teritorializácii poľnohospodárstva, ktorá je nevyhnutná pre upevnenie produkcie a zamestnanosti na príslušnom území, sa príliš dlho nevenovala dostatočná pozornosť, a keďže je našou povinnosťou zachovať poľnohospodárstvo ako kľúčovú činnosť, na ktorej sa podieľajú muži aj ženy v oblastiach, v ktorých žijú, s cieľom zabezpečiť, aby vidiecke oblasti boli dynamické a ponúkali dostatok pracovných miest; keďže táto opätovná teritorializácia zabezpečí aj stabilnú rovnováhu medzi mestským a vidieckym rozvojom;
- M. keďže narastá úloha mestského a prímestského poľnohospodárstva a záujem o takéto poľnohospodárstvo, pričom sa mení spotrebiteľský model, ktorý v sebe spája rôzne faktory, medzi ktoré patria minimálna environmentálna stopa, miestne výrobky vysokej kvality a ocenenie hodnoty práce malých a regionálnych výrobcov;
- N. keďže štrukturálne prvky poslednej reformy SPP umožnili presmerovanie a

spravodlivejšie prerozdelenie pomoci medzi členské štáty a rôzne poľnohospodárske odvetvia a potvrdili hospodársku a sociálne stabilizačnú úlohu SPP pre poľnohospodárske podniky a vidiecke regióny;

- O. keďže štúdie ukázali, že hoci priame platby v rámci prvého piliera priamo nevytvárajú pracovné miesta, zohrávajú kľúčovú úlohu pri ich zachovávaní a pri udržaní poľnohospodárov na pôde; keďže v prípade zrušenia tejto politickej podpory by 30 % európskych poľnohospodárov muselo ukončiť svoju činnosť a odísť z odvetvia poľnohospodárstva; keďže vďaka týmto platbám drobní poľnohospodári a vidiecke oblasti prežívajú;
- P. keďže podpora vo forme priamych platieb pre poľnohospodárov v okrajových oblastiach, ktorí hospodária na znevýhodnenej alebo menej úrodnej pôde, je kľúčová nielen pre zaistenie toho, aby títo poľnohospodári na pôde zotrvali a mali dôstojné živobytie, ale aj pre zaistenie ochrany tejto pôdy a jej úlohy, ktorá spočíva v priťahovaní cestovného ruchu do uvedených oblastí;
- Q. keďže hlavným cieľom prvého piliera reformovanej SPP je zabezpečenie dodávok potravín, čo prispieva k zachovaniu existujúcich pracovných miest v poľnohospodárstve, a keďže existuje požiadavka zabezpečiť spravodlivejšie rozdeľovanie platieb v rámci prvého piliera s cieľom maximalizovať pozitívne účinky tejto podpory;
- R. keďže skúsenosti z praxe ukazujú, že možno využívať iné druhy poľnohospodárskeho rozvoja, ktoré ponúkajú lepšie výsledky z hľadiska kvality potravín a agronomickej, environmentálnej a sociálno-ekonomickej výkonnosti, že je dôležité podporovať a propagovať rozmanitosť poľnohospodárskych systémov a že malé a stredné poľnohospodárske podniky, ktoré sú vo všeobecnosti viac diverzifikované, inovatívnejšie a vysoko flexibilné, sú často lepšie zorganizované v podobe zoskupení výrobcov a družstiev, pričom sú prínosom pre miestne komunity, čím podporujú vidiecke hospodárstvo, ktoré je kľúčom k rozvoju európskeho poľnohospodárstva;
- S. keďže súčasná kríza ukazuje, že v rámci trhovo orientovanej SPP je dôležité zachovať spoločnú organizáciu poľnohospodárskych trhov a stanoviť vhodné nové regulačné nástroje na zabezpečenie cenovej stability a udržanie pracovných miest a poľnohospodárskych príjmov;
- T. keďže európski poľnohospodári pôsobia na čoraz globálnejšom trhu, a sú preto viac než ostatné odvetvia vystavení nestálosti cien;
- U. keďže platobný systém, ktorý v súčasnosti funguje v potravinovom dodávateľskom reťazci, nezaručuje udržateľné prerozdelenie pridanej hodnoty a často vedie k tomu, že príjmy prvovýrobcov nie sú dostatočné ani na pokrytie ich nákladov;
- V. keďže v porovnaní s mestskými oblasťami sa tie vidiecke zvyčajne vyznačujú štatisticky vyššími mierami nezamestnanosti a výrazne nižšími príjmami obyvateľstva, ako aj menej prítlačlivou infraštruktúrou a horším prístupom k službám, keďže náklady na ich poskytovanie sú v dôsledku nižšej hustoty obyvateľstva a dostupnosti značné;
- W. keďže tvorba pracovných miest vo vidieckych oblastiach sa musí uskutočňovať v rámci trvalo udržateľnej politiky prispôsobenej konkrétnym územiám, ktorej súčasťou je zachovávanie a rozvoj poľnohospodárskych činností, ktoré s poľnohospodárstvom a

lesným hospodárstvom nepriamo súvisia, ako aj vidiecke činnosti, ktoré umožňujú vytváranie sociálnych väzieb a solidaritu medzi rôznymi zainteresovanými stranami a zlepšovanie kvality životného prostredia;

- X. keďže budúcnosť vidieckych oblastí nezávisí výlučne od vývoja poľnohospodárskeho odvetvia, ale je spojená aj s diverzifikáciou a zachovaním ďalších hospodárskych činností, ako sú lesné hospodárstvo, remeselná výroba, s rozvojom malých a stredných podnikov a integrovaných výrobných kapacít, vidieckym cestovným ruchom, rekreačnými, vzdelávacími a športovými možnosťami (napr. jazdectvo) a udržateľným využívaním poľnohospodárskych a lesných zdrojov (vrátane odpadu) na výrobu obnoviteľnej energie alebo organických materiálov a výrobkov založených na ekologických procesoch; keďže sú potrebné decentralizované a integrované miestne politiky spojené so sociálno-ekonomickými aspektmi a s identitou a kultúrou vidieka, a tiež skutočný územný systém, ktorého cieľom je usilovať o súčinnosť a spoločné využívanie zdrojov vidieka, a to prostredníctvom kolektívnych a medziodvetvových prístupov vrátane využívania ďalších prostriedkov EÚ, aby sa podporil rozvoja vidieka a zamestnanosť na vidieku a aby sa zároveň zabezpečila vidiecka infraštruktúra;
- Y. keďže za týmto účelom je absolútne nevyhnutné upriamiť pozornosť na skutočnosť, že mnoho pracovných miest závisí od územia a konkrétnej poľnohospodárskej činnosti (vrátane lesného hospodárstva), že ich nemožno premiestniť a súvisia nielen s potravinárskymi, ale aj nepotravinárskymi službami, akými sú ochrana a riadenie krajiny a vodných zdrojov;
- Z. keďže podpora by sa mala poskytovať najmä malým rodinným poľnohospodárskym podnikom, t. j. jednotlivým poľnohospodárom, ktorí buď sami, alebo spoločne s inými osobami, prevádzkujú svoje poľnohospodárske podniky zodpovedne, nezávisle a efektívne a ktorí dokážu čeliť prípadným problémom tým, že prispôbia produkciu a/alebo jej metódy a diverzifikujú svoje činnosti tak, aby sa vyrovnali s neustálymi štrukturálnymi zmenami v odvetví poľnohospodárstva;
- AA. keďže potenciál žien, ktoré pracujú a/alebo podnikajú v poľnohospodárstve a na vidieku, by sa mal analyzovať, zaznamenať a presadzovať vo všetkých politikách EÚ, pričom tieto ženy by nemali byť znevýhodňované žiadnou z týchto politik, pretože to vytvorí základ, aby sa ženy mohli stať hnacou silou rozvoja a inovácií, čo by pomohlo celému odvetviu dostať sa z krízy; keďže ženy by sa mali zapájať do odvetvových plánov rozvoja na miestnej a regionálnej úrovni, v rámci ktorých by sa zúčastňovali ich potreby, skúsenosti a vízie, a preto by mali byť vybavené zručnosťami, ktoré sú potrebné na to, aby sa aktívne zapájali do ich vypracúvania;
- AB. keďže v roku 2010 bolo iba 7,5 % poľnohospodárov mladších ako 35 rokov a keďže dnes vykonáva poľnohospodársku činnosť viac ako 4,5 milióna poľnohospodárov starších ako 65 rokov a články 50 a 51 nariadenia (EÚ) č. 1307/2013 v rámci SPP obsahujú ustanovenia na podporu novej generačnej výmeny v poľnohospodárstve;
- AC. keďže v mnohých členských štátoch majú ženy vo vidieckych oblastiach obmedzený prístup na trh práce v poľnohospodárstve a v iných odvetviach a rozdiel v ich platoch v porovnaní s platmi mužov je oveľa väčší než v iných oblastiach, a to napriek ich mimoriadne dôležitej úlohe pre rozvoj a sociálnu štruktúru vidieckych oblastí, najmä pokiaľ ide o poľnohospodárske podniky, ktoré diverzifikujú svoje činnosti (agroturistika, kvalitné výrobky, rekreačné, vzdelávacie a športové činnosti a iné služby); keďže podnikanie žien predstavuje významný sociálny, ekonomický a

environmentálny pilier udržateľného rozvoja vidieckych oblastí; keďže nerovnaký prístup k pôde je faktorom, ktorý obmedzuje možnosti žien rozvíjať podnikanie v odvetví poľnohospodárstva; keďže v priemere 29 % európskych poľnohospodárskych podnikov prevádzkujú ženy;

- AD. keďže počet priemyselne pestovaných odrôd plodín je malý; keďže miestne plemená a odrody zohrávajú úlohu pri zachovávaní biodiverzity a zaisťovaní živobytia obyvateľov v regiónoch a miestnej produkcii;
- AE. keďže je nevyhnutné zatriktívniť vidiecke prostredie pre nové generácie, a to podporovaním vzdelávania zameraného na inováciu a modernizáciu povolania i technológií;
- AF. keďže všeobecný rámec iniciatívy posudzovanie udržateľnosti potravinových a poľnohospodárskych systémov (SAFA) bol vypracovaný Organizáciou OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO);
- AG. keďže Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV) sa môže použiť na činnosti v oblasti odbornej prípravy a získavania zručností v rôznych odvetviach činnosti vo vidieckych oblastiach;

V rámci súčasnej SPP

1. vyzýva členské štáty, aby v záujme riešenia vyľudňovania vidieka poskytli mladým poľnohospodárom dlhodobé vyhladky, aby zaviedli komplexnú stratégiu generačnej výmeny a využili na to v plnej miere všetky možnosti, ktoré poskytuje nová SPP na podporu mladých poľnohospodárov a začínajúcich poľnohospodárov, a to aj mimo rámec rodiny, najmä opatrenia prvého a druhého piliera na pomoc mladým poľnohospodárom, a aby tiež podporili nových poľnohospodárov vo veku nad 40 rokov pri usádzaní a podnikaní; zároveň konštatuje, že tieto opatrenia musia byť doplnené o príslušné vnútroštátne politické ustanovenia (využívanie pôdy, daňová politika a sociálne zabezpečenie atď.) a byť s nimi v súlade, a to vrátane podpory podľa článkov 50 a 51 nariadenia (EÚ) č. 1307/2013;
2. poznamenáva, že prevažná väčšina priamych platieb v rámci SPP smeruje do najbohatších poľnohospodárskych podnikov, pričom v roku 2014 získalo len 13 % príjemcov až 74 % priamych platieb v rámci SPP; domnieva sa, že táto situácia nepomáha tvorbe pracovných miest v poľnohospodárstve, keďže malé poľnohospodárske podniky sú náročnejšie na prácu a 53 % pracovníkov v poľnohospodárstve pracuje v malých podnikoch; požaduje lepšie prerozdelenie platieb v rámci SPP v prospech malých poľnohospodárov;
3. nabáda členské štáty, aby zvýšili svoju podporu pre malé a stredné poľnohospodárske podniky, najmä častejším využívaním redistributívnej platby; ďalej ich vyzýva, aby sa zaviedli mechanizmy na odmeňovanie podnikov s efektívnou organizačnou štruktúrou a tých podnikov, ktoré využívajú právne nástroje zoskupovania podnikov;
4. domnieva sa, že v rámci SPP treba vo väčšej miere zohľadniť geograficky znevýhodnené územia (napríklad horské oblasti, zámorské územia, najvzdialenejšie regióny a citlivé prírodné oblasti), keďže zachovanie poľnohospodárstva v týchto oblastiach predstavuje nevyhnutný prvok hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho rozvoja so zameraním na zamestnanosť; dodáva však, že SPP musí

zohľadňovať aj novú dynamiku, ktorú predstavuje rozvoj prímestských oblastí, a pomôcť týmto oblastiam čeliť obmedzeniam, ktoré sú spojené s ich špecifickou povahou;

5. poukazuje na to, že členské štáty vo veľkej miere využívali možnosť poskytovať viazanú pomoc – ktorá tým, že umožňuje rozvoj produkcie a jej zachovanie na mieste, zaisťuje pracovné príležitosti v znevýhodnených oblastiach – a vyzýva členské štáty, aby zvýšili podiel takejto pomoci pre aktívnych poľnohospodárov, aby ju spravili flexibilnejšou a aby ju viac využívali na zvýšenie výroby rastlinných bielkovín v EÚ, keďže zásobovanie Únie touto komoditou v súčasnosti závisí od dovozu z tretích krajín; okrem toho navrhuje, aby sa úroveň dobrovoľne viazaných platieb mohla meniť v závislosti od miery zamestnanosti spojenej s príslušnou plodinou, čím by sa poskytla ďalšia podpora produkcii, ktorá si vyžaduje najviac pracovnej sily;
6. poukazuje na to, že v súčasnom programovom období a v súlade s programom rozvoja vidieka existuje ustanovenie o cielej pomoci pre pestovanie miestnych odrôd a chov miestnych plemien, ktoré má podporiť zamestnanosť v regióne a zachovanie biodiverzity; vyzýva členské štáty, aby zaviedli mechanizmy, prostredníctvom ktorých by mohli cielej pomoc získať skupiny a organizácie výrobcov a poľnohospodárov, ktorí pestujú miestne odrody a chovajú miestne plemená;
7. poukazuje na to, že priame podpory musia mať environmentálny rozmer, ktorý musí byť neoddeliteľnou súčasťou udržateľnosti a životaschopnosti poľnohospodárskych podnikov a ktorý prispeje k zachovaniu a vytváraniu nových pracovných miest, okrem iného v oblasti zachovávanía biodiverzity, agroturistiky a územného plánovania, napríklad využitím vidieckych a historických sídiel; naliehavo vyzýva EÚ, aby zabezpečila, že právne predpisy v oblasti ochrany životného prostredia budú jednoduchšie, ľahko vykonateľné, zrozumiteľné a bezproblémové; poukazuje na to, že environmentálny rozmer nesmie viesť k zníženiu alebo rušeniu poľnohospodárskej výroby, čo je mimoriadne citlivou otázkou v horských a okrajových oblastiach;
8. domnieva sa, že vzhľadom na rýchle vymieranie včiel medonosných vo viacerých krajinách EÚ a vzhľadom na to, že ako opeľovače sú kľúčové pre potravinovú bezpečnosť a ekonomiku mnohých rastlinných odvetví, by Únia mala poskytnúť väčšiu podporu tomuto odvetviu, a to prijatím skutočnej európskej stratégie na obnovu populácie včiel; dodáva, že toto opatrenie by si nevyžadovalo veľké investície a bolo by zdrojom mnohých pracovných miest, a to vďaka diverzifikácii činností v existujúcich poľnohospodárskych podnikoch alebo vďaka vytváraniu nových špecializovaných poľnohospodárskych podnikov, v prípade ktorých odborníci odhadujú, že by boli životaschopné s 200 úľmi, a ktorých hlavnou úlohou by bol odchov vybraných kráľovien a rojov a následne aj produkcia medu, ktorého je v EÚ vážny nedostatok; poukazuje na to, že takýto prístup, ktorý sa opiera o rôzne európske stratégie, a to inováciu, sociálne začleňovanie a tvorbu pracovných miest, je v úplnom súlade so snahou presmerovať spoločnú poľnohospodársku politiku a rozvoj poľnohospodárstva k väčšej udržateľnosti;
9. poznamenáva, že na udržanie pracovných miest v poľnohospodárskych podnikoch treba v odvetví začať využívať nové nástroje na riadenie rizík a viac využívať nástroje ako organizácie výrobcov v rámci spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov a druhého piliera, s cieľom lepšie reagovať na nestabilitu a požiadavky globálneho trhu; zastáva názor, že trhové opatrenia, mimoriadne krízové opatrenia a opatrenia na zníženie rizík stanovené v rámci spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov a

druhého piliera sa musia vykonávať oveľa rýchlejšie, aktívnejšie a s podporou z rozpočtu EÚ, pričom ich treba podľa potreby prispôbiť konkrétnej situácii najvzdialenejších regiónov, horských oblastí a iných regiónov, ktoré čelia problémom s konkurencieschopnosťou, s cieľom obmedziť negatívny vplyv klesajúcich cien na príjmy poľnohospodárov; poukazuje na to, že vykonávaním mimoriadnych krízových opatrení sa nedosiahli všetky jeho ciele, pričom tieto opatrenia by mali viac zohľadňovať existujúcu infraštruktúru a kapacity členských štátov; naliehavo žiada Komisiu, aby vzhľadom na nedávne krízy vytvorila rýchlejšie a účinnejšie intervenčné systémy, ktoré budú schopné zabrániť väčšine negatívnych dôsledkov;

10. žiada Komisiu, aby úplne využila potenciál výnimočných opatrení ustanovených v článkoch 219 až 222 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013;
11. zastáva názor, že aby intervenčné ceny mohli plniť svoju úlohu záchranej siete, musia sa pravidelne prispôbovať vývoju nadobúdacích nákladov, čo umožní priamo pôsobiť na príjmy producentov a stálosť ich činností, ako aj na zamestnanosť; vyzýva EÚ, aby vo všetkých hlavných výrobných odvetviach zaviedla nástroje prevencie podľa vzoru strediska pre monitorovanie trhu s mliekom, s cieľom monitorovať trhy, čo by pomohlo riadiť výrobu a v období krízy náležite reagovať vďaka pružným nástrojom na riadenie trhu, ktoré by sa aktivovali v prípade potreby;
12. uznáva, že krátke dodávateľské reťazce, ktoré spájajú poľnohospodárov a miestnych výrobcov, môžu stimulovať tvorbu pracovných miest na vidieku a zdôrazňuje, že systémy kvality, zemepisné označenia a ekologické poľnohospodárstvo predstavujú príležitosť na rozvoj agropotravinárskeho odvetvia a na prípadné vytvorenie pracovných miest na vidieku, a ako také by sa mali nielen chrániť, ale aj rozvíjať v záujme vytvorenia nových pracovných miest a zachovania regionálnej kultúry a identity; zdôrazňuje, že treba zlepšiť prístup týchto výrobkov na väčšie trhy a zaviesť kvalitu, propagáciu a ochranné opatrenia s cieľom zlepšiť ich uvádzanie na trh a zaradiť ich medzi ostatné produkty turistického ruchu v danej geografickej oblasti; s ohľadom na prerokované legislatívne návrhy pripomína, že tieto pozitívne hospodárske účinky sa zakladajú na dôvere spotrebiteľov, ktorú by nemali oslabiť zmeny, ktoré možno vnímať ako znižovanie kvality; zdôrazňuje tiež, že postupy na dosiahnutie týchto noriem kvality môžu byť zložité a mali by sa zjednodušiť;
13. odporúča, aby členské štáty vo väčšej miere využívali oblasti priority 6 druhého piliera, ktoré sa týkajú zachovania a tvorby pracovných miest, opatrení v oblasti prenosu znalostí, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania (vrátane učňovskej prípravy, odbornej prípravy na pracovisku a rekvalifikácie pracovníkov v poľnohospodárstve), ktoré umožňujú pridelenie pracovníkov na vykonávanie iných vidieckych činností, a tiež opatrení v oblasti poradenstva a pomoci s riadením, ktoré majú zlepšiť hospodársku a environmentálnu výkonnosť poľnohospodárskych podnikov; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili podporu odbornej príprave poľnohospodárov, poľnohospodárskych a vidieckych pracovníkov, vďaka ktorej sa stanú všestrannejšími, naučia sa diverzifikovať svoje činnosti a iniciatívy a posilnia svoje inovačné schopnosti;
14. konštatuje, že súčasné programy rozvoja vidieka sa v porovnaní s projektmi predchádzajúceho programového obdobia (2007 – 2013) omnoho menej zameriavajú na sociálne projekty, ktoré chránia zamestnanosť, a že to možno vysvetliť voľbou opatrení prijímaných členskými štátmi v rámci ich programov rozvoja vidieka a tiež nižšími sumami finančných prostriedkov vyčlenenými na opatrenia súvisiace priamo so zamestnanosťou; vyzýva preto na väčšiu pružnosť pri vykonávaní politiky rozvoja

vidieka;

15. domnieva sa, že je potrebné zjednodušiť vykonávanie politiky rozvoja vidieka, prijímať koherentnejšie prístupy typu opatrení financovaných z viacerých fondov a zabrániť vykonávaniu príliš úzkostlivých administratívnych a finančných kontrol zo strany orgánov členských štátov a Komisie;
16. vyzýva členské štáty, aby lepšie propagovali potenciál druhého piliera SPP pre diverzifikáciu činností vo vidieckych oblastiach (napr. agroturistika, výroba energie z obnoviteľných zdrojov);
17. poukazuje na to, že riziká spojené s inováciou nie sú dostatočne zohľadnené vo vnútroštátnych politikách ani v politikách EÚ, čo je prekážkou pre inovácie a vytváranie pracovných miest, a to najmä v prípade mnohých zainteresovaných strán, ktoré nedisponujú dostatočnými finančnými prostriedkami na dokončenie inovatívnych projektov;
18. zdôrazňuje, že rozvoj vidieka a vytváranie pracovných miest idú ruka v ruke, a preto vyzýva členské štáty a regióny, aby maximalizovali potenciál miestnych a regionálnych orgánov, ktoré najlepšie poznajú výzvy a príležitosti vo svojich oblastiach, aby dosahovali ciele druhého piliera a rešpektovali priority SPP, a to vrátane presadzovania sociálneho začleňovania, znižovania chudoby a hospodárskeho rozvoja; pripomína, že programy rozvoja vidieka a operačné programy možno zamerať na vytváranie pracovných miest, ich zachovanie a na zlepšovanie služieb na vidieku, a vyzýva Komisiu, aby bola pri plnení tohto cieľa nápomocná; zdôrazňuje, že modely hospodárstva spoločného využívania zdrojov vo vidieckych oblastiach treba prispôbiť tak, aby prispievali k zvyšovaniu zamestnanosti, zefektívňovaniu poľnohospodárskych činností a znižovaniu nákladov;
19. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali podniky a družstvá v sociálnom hospodárstve vrátane sociálneho poľnohospodárstva¹, s cieľom podporiť sociálne začleňovanie a tvorbu pracovných miest vo vidieckych oblastiach; berie na vedomie opatrenia vykonávané v rámci iniciatívy pre sociálne podnikanie a vyzýva Komisiu, aby zväčšila prínos sociálneho hospodárstva pre rozvoj vidieka, napríklad prostredníctvom akčného plánu pre sociálne hospodárstvo;
20. zdôrazňuje, že opatreniam na podporu demografického rozvoja a charakteru vidieckych oblastí, ktorý je priaznivý pre rodiny, by sa mal prikladať väčší význam s cieľom podporiť rodiny a uľahčiť spájanie rodinného života so zamestnaním, a to aj v súvislosti s otázkami týkajúcimi sa trhu práce a hospodárskeho rozvoja vo vidieckych oblastiach;
21. zdôrazňuje potrebu podporovať aktívne opatrenia a politiky zdôrazňujúce pozitívnu úlohu migrácie pri podpore hospodárskeho rastu a posilňovaní sociálnej súdržnosti vo vidieckych oblastiach;
22. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby presadzovali politiky rozvoja vidieckych oblastí prostredníctvom podpory cestovného ruchu, ktorý, ak je vhodne štruktúrovaný a podporovaný, sa môže stať hybnou silou kultúrneho, sociálneho a hospodárskeho rastu v oblastiach, v ktorých sa nachádzajú významné prírodné, krajinné, kultúrne a agropotravinárske zdroje; zdôrazňuje, že turistický rozvoj vidieckych oblastí a

¹ Pozri <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.nat-opinions.25458>

diverzifikácia poľnohospodárstva (vrátane vzdelávacích, kultúrnych a rekreačných aktivít) tiež predstavujú stimul pre nové generácie, aby opäť prevzali vidiek do svojich rúk v duchu iniciatív a podnikania zameraných na inovácie a propagovanie tradičných výrobkov;

23. zdôrazňuje, že vzájomná súčinnosť medzi rôznymi politikami bude s podporou z fondu EPFRV a ďalších európskych fondov zásadná pre riešenie problému zamestnanosti vo vidieckych oblastiach pre zabezpečenie toho, aby poľnohospodárstvo bolo opäť uznané za kľúčový faktor územného rozvoja; poznamenáva, že finančné prostriedky z druhého piliera by sa mohli využívať ako dynamický finančný nástroj na zvýšenie vzájomnej súčinnosti s alternatívnymi zdrojmi financovania a programami, ktoré sa tak sprístupnia vidieckym oblastiam, čím sa zvýši prepojenosť, konkurencieschopnosť, hospodárska diverzifikácia a podpora podnikania, a to s prihliadnutím na zachovanie vidieckej kultúry a identity;
24. zdôrazňuje, že malé podniky prevádzkované vlastníkmi sa dostávajú pod čoraz väčší tlak spôsobený skupovaním poľnohospodárskej pôdy investormi; zdôrazňuje, že zachovanie obrábanej plochy a prístup k pôde sú nevyhnutné pre zakladanie a rozširovanie poľnohospodárskych podnikov a sú kľúčové pre zachovanie pracovných miest vo vidieckych oblastiach; poukazuje na to, že správa Komisie o potrebách mladých poľnohospodárov z novembra 2015 ukázala, že najväčším problémom mladých poľnohospodárov a začínajúcich poľnohospodárov je dostupnosť pôdy na kúpu alebo prenájom; vyzýva preto členské štáty, aby si vymieňali najlepšie postupy a vypracovali nástroje na uľahčenie prístupu k pôde vo vidieckych oblastiach s vysokou nezamestnanosťou, napríklad participatívnym využívaním a správou poľnohospodárskej pôdy v súlade s vnútroštátnou praxou alebo vytvorením systémov pre správu a poskytovanie informácií o nevyužívanej pôde alebo pôde, ktorá by mohla byť využívaná na poľnohospodárstvo, pričom prednostné právo na využívanie služieb týchto systémov by mali mladí poľnohospodári a ženy;
25. považuje za dôležité, aby programy rozvoja vidieka viac podporovali zlepšenie vzťahov medzi vidieckymi a mestskými oblasťami s cieľom podnecovať spoluprácu a ponúkať príležitosti pre podniky pôsobiace vo vidieckych oblastiach, ktoré sú kľúčové pre rozvoj týchto oblastí a tvorbu pracovných miest; domnieva sa, že vo vzťahoch medzi mestom a vidiekom zohrávajú dôležitú úlohu dediny, keďže obyvateľom okolitých vidieckych oblastí poskytujú prístup k základným službám a členské štáty by preto mali podporovať služby na dedinách ako súčasť svojich územných politík;
26. vyzýva na vytvorenie záväzných pravidiel týkajúcich sa spravodlivého odmeňovania v potravinovom dodávateľskom reťazci medzi výrobcami potravín, veľkoobchodníkmi a spracovateľmi, aby sa zabezpečilo, že poľnohospodári budú dostávať primeraný podiel z pridanej hodnoty, ktorá im umožní vykonávať udržateľné poľnohospodárstvo;
27. zdôrazňuje, že odvetvie lesného hospodárstva, ktoré sa v súčasnosti v Európe nedostatočne využíva, predstavuje obrovský zdroj pracovných miest, ktorých rôzne formy treba viac podporovať v celom drevospracujúcom priemysle; dodáva, že EÚ v súčasnosti trpí vážnymi nedostatkami v zásobovaní drevom, čo si vyžaduje investície do infraštruktúry potrebnej pre rozvoj tohto odvetvia;
28. zdôrazňuje, že prístup k pôde je základným predpokladom založenia a rozšírenia poľnohospodárskeho podniku; poukazuje na to, že hlavným problémom mladých poľnohospodárov, ktorí si chcú založiť poľnohospodársky podnik, je prístup k pôde;

Budúcnosť SPP po roku 2020

29. zdôrazňuje, že SPP potrebuje zjednodušenie postupov, pričom treba zachovať jej dostatočné financovanie, ktoré bude aspoň na súčasnej úrovni a bude odrážať významnú európsku pridanú hodnotu tejto politiky, aby mohla účinne a dlhodobo plniť svoju úlohu spočívajúcu v podpore zamestnanosti v rámci diverzifikovaného európskeho poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a v podpore udržateľného rozvoja a príťažlivosti vidieckych oblastí; zdôrazňuje, že treba postupne posilňovať politiku rozvoja vidieka, ktorá umožní priamo a účinnejšie znížiť sociálne vylúčenie medzi obyvateľmi vidieka, a podporiť zamestnanosť a rozvoj vidieckych oblastí bez toho, aby to negatívne ovplyvnilo podporu z prvého piliera, ktorú treba tiež zreorganizovať, aby okrem iného zabezpečila lepšie fungovanie a väčšiu stabilitu trhov, čo je kľúčové pre zabezpečenie poľnohospodárskych príjmov, európskeho modelu poľnohospodárstva, potravinovej bezpečnosti a pre to, aby vidiecke oblasti zostali v porovnaní s mestami príťažlivé (s dôrazom na kvalitu života);
30. zdôrazňuje, že v rámci SPP by sa mal veľký význam pripisovať nástrojom zameraným na modernizáciu a investície, ktoré udržateľným spôsobom a v súlade s environmentálnymi pravidlami zabezpečia konkurencieschopnosť hospodárskych odvetví vo vidieckych oblastiach (vrátane agropotravinárskeho, energetického a spracovateľského priemyslu, služieb a sociálneho sektora), čím sa zabezpečí, že pracovné miesta bude možné zachovať; upozorňuje na to, že tieto nástroje umožnia aj prekonanie rozdielov medzi členskými štátmi a medzi regiónmi, pokiaľ ide o rozvoj poľnohospodárstva a vidieka;
31. zdôrazňuje význam odvetvia cestovného ruchu ako zdroja príjmov poľnohospodárov (napr. dovolenka na farme); naliehavo vyzýva členské štáty a Komisiu, aby vytvorili programy na podporu investícií a podnikania; považuje za dôležité podporovať dotknutých poľnohospodárov prostredníctvom kampaní zameraných na cestovný ruch;
32. berie na vedomie opatrenia, ktoré boli doteraz prijaté na zjednodušenie SPP, vyzýva však Komisiu, aby naďalej vypracúvala a vykonávala opatrenia na zavedenie proporcionality a flexibility, pokiaľ ide o znižovanie administratívnej záťaže spojenej s SPP a zvyšovanie produktivity poľnohospodárskych podnikov;
33. zdôrazňuje, že existujú obmedzenia v tom, čo možno dosiahnuť v rámci SPP, keďže jej hlavným cieľom je zabezpečenie dodávky potravín, a že účinné riešenie mnohých výziev, ktoré ovplyvňujú tvorbu a zachovávanie pracovných miest vo vidieckych oblastiach, si vyžaduje širší prístup naprieč politikami, a to na regionálnej úrovni, ako aj na úrovni členských štátov;
34. vyzýva Komisiu, aby podporila konkurencieschopný a udržateľný európsky model poľnohospodárstva založený na rodinnom, diverzifikovanom a multifunkčnom modeli poľnohospodárstva, ktorý by sa v prvom rade usiloval o spravodlivo odmeňované pracovné miesta a ich udržanie v oblasti, ktorý by kládol osobitný dôraz na územia, ktoré čelia osobitným obmedzeniam uvedeným v článku 349 ZFEÚ, a zaisťoval v rámci produkcie potravín a nepotravinových výrobkov potravinovú bezpečnosť, ako aj bezpečnosť potravín s cieľom chrániť zdravie;
35. vyzýva členské štáty, aby vytvorili nástroje na monitorovanie a reguláciu pôdy, ktoré by im pomohli lepšie spoznať trhy s pôdou a ukončiť rozšírený fenomén koncentrácie a zaberania pôdy a výrobných zariadení;

36. zdôrazňuje, že treba povzbudzovať rozvoj, marketing a predaj kvalitných poľnohospodárskych produktov; požaduje iniciatívy na otváranie nových trhov, ako aj zavádzanie operačných produktových programov a marketingových kampaní s cieľom zabezpečiť diverzifikáciu a konkurencieschopnosť produktov európskeho potravinového reťazca;
37. zastáva názor, že SPP musí zohľadňovať všetky formy európskeho poľnohospodárstva a všetky vidiecke oblasti vrátane najviac znevýhodnených a najzraniteľnejších oblastí (ako sú horské oblasti a najvzdialenejšie regióny), aby sa zabezpečilo čo najlepšie využitie všetkých zdrojov; vyjadruje presvedčenie, že súčasťou tohto prístupu je aj obnova poľnohospodárskej pôdy, ktorá bola opustená;
38. poukazuje na to, že diverzifikácia poľnohospodárstva a regionálne špecializované trhy zvyšujú a zabezpečujú zamestnanosť vo vidieckych oblastiach; žiada iniciatívy na podporu diverzifikácie poľnohospodárskych podnikov (napr. priamy marketing poľnohospodárskych výrobkov) a vidieckeho hospodárstva vo všeobecnosti (napr. uľahčovanie prechodu od práce v poľnohospodárstve k iným činnostiam);
39. domnieva sa, že finančné prostriedky v rámci budúcej SPP by mali viac napomáhať spomaľovaniu úbytku malých a stredných poľnohospodárskych podnikov a podnikov združených v organizáciách výrobcov, ktoré sú zvyčajne rozmanitejšie, úspornejšie a samostatnejšie, dajú sa ľahšie premiestniť, sú účinnejšie z hľadiska vytvárania pridanej hodnoty a pracovných miest na daných územiach a sú významným hospodárskym a sociálnym pilierom v regiónoch, a mali by aj naďalej poskytovať špecifickú podporu územiám postihnutým osobitnými obmedzeniami uvedenými v článku 349 ZFEÚ;
40. poukazuje na to, že priame platby by sa v rámci SPP mali prideliť len osobám, ktorých hlavnou činnosťou je poľnohospodárstvo;
41. zdôrazňuje, že v najvzdialenejších regiónoch je hľadanie riešení týkajúcich sa zamestnanosti v prípade hospodárskeho poklesu sťažené nedostatkom vzájomnej prepojenosti, vzhľadom na význam poľnohospodárstva v týchto regiónoch sa však domnieva, že v rámci financovania budúcej SPP by sa mala uplatňovať pozitívna diskriminácia týchto území, ktoré čelia osobitným obmedzeniam uznaným v ZFEÚ, keďže by to vyvolalo multiplikačný účinok vo vzťahu k podpore ďalších súvisiacich činností, ako je agropriemysel, cestovný ruch, ochrany prírody, výroba energie a obehové hospodárstvo, ktorý by dopĺňal stratégiu založenú na financovaní z viacerých fondov; zdôrazňuje, že táto stratégia by mala zohľadňovať faktory pozitívneho rozlišovania pre najvzdialenejšie regióny, ktoré by mohli slúžiť ako laboratórium pre originálne inovatívne riešenia v poľnohospodárstve, ktoré by sa mohli následne uplatňovať v menej extrémnych a komplexnejších podmienkach a ktoré by sa týkali štruktúry poľnohospodárskych podnikov, pôdných a klimatických podmienok či charakteristickej biodiverzity;
42. domnieva sa, že združenia poľnohospodárov treba propagovať a finančne podporovať, pretože znižujú výrobné náklady poľnohospodárskych podnikov, najmä nákladov na mechanizáciu, a navyše podporujú solidaritu medzi poľnohospodármi a zdieľanie inovácií, poznatkov a najlepších postupov, a to vytvorením dynamiky priaznivej pre rozvoj a zamestnanosť;
43. vyzýva Komisiu, aby stimulovala diverzifikáciu a konkurencieschopnosť malých poľnohospodárskych podnikov, a to aj pokiaľ ide o sociálne poľnohospodárstvo a

poľnohospodárstvo orientované na služby;

44. zdôrazňuje, že je dôležité, aby SPP vo väčšej miere podporovala pozitívne účinky, ktoré so sebou poľnohospodárstvo prináša z hľadiska zamestnanosti a životného prostredia, a účinnejšie podporovala ekologické a biodynamické poľnohospodárstvo a všetky ďalšie udržateľné výrobné postupy vrátane integrovaného poľnohospodárstva a agrolesníctva v kontexte agroekológie, čo si však vyžiada zjednodušenie súčasných pravidiel a prijatie jednoduchých, zrozumiteľných a ľahko vykonateľných právnych predpisov; domnieva sa, že tieto významné pozitívne účinky na zamestnanosť a životné prostredie sa týkajú celej spoločnosti a sú prvkom, ktorý by sa mal stať súčasťou poľnohospodárskych príjmov;
45. pripomína pozitívny príklad tzv. bioregiónov, teda oblastí, v ktorých sa prostredníctvom súboru koordinovaných opatrení podporujú miestne poľnohospodárske výroby rastlinnej a živočíšnej výroby vyprodukované ekologicky a všetky hospodárske subjekty, ktoré od nich závisia (agropotravinárske, gastronomické podniky a podniky pôsobiace v cestovnom ruchu), keďže sa ukázalo, že tento nástroj môže byť prínosom pre miestny príjem a prispievať k ochrane pôdy zachovávaním krajiny a tradičných výrobkov;
46. zdôrazňuje potenciál udržateľných poľnohospodárskych a potravinárskych systémov, najmä ekologického poľnohospodárstva, ako aj udržateľného pôdneho a vodného hospodárstva, udržateľného riadenia biodiverzity a poľnohospodárskej infraštruktúry pre zachovanie a vytváranie dôstojných pracovných miest v poľnohospodárskych a prosperujúcich vidieckych hospodárstvach;
47. domnieva sa, že zabezpečenie potravinovej bezpečnosti v Európskej únii musí zostať prvoradou činnosťou budúcej SPP, trhy mimo EÚ však nemožno zanedbať; v tejto súvislosti sa nazdáva, že obchodné dohody môžu pre európske poľnohospodárstvo predstavovať skutočnú hrozbu, ale aj možné príležitosti, a domnieva sa, že dohody o voľnom obchode by nemali viesť k nekalej súťaži vo vzťahu k malým a stredným poľnohospodárskym podnikom a nemali by narúšať miestne hospodárstva a zamestnanosť;
48. zastáva názor, že v záujme zlepšenia súčasnej nedostatočnej organizácie v odvetví ovocia a zeleniny by sa mala zo strany EÚ obnoviť podpora projektov pre novozaložené združenia pestovateľov ovocia a zeleniny;
49. zdôrazňuje, že vzhľadom na značnú neistotu v súvislosti s budúcnosťou poľnohospodárskych cien, ktoré sú nízke a nestále, musí EÚ plniť ciele SPP stanovené v zmluve, viac pôsobiť v prospech nápravy nepredvídateľných účinkov trhov tam, kde zlyhávajú, a zabezpečovať odolnosť a konkurencieschopnosť odvetvia poľnohospodárstva, a to vytváraním účinných záchranných sietí a systémov prevencie a riadenia kríz, ktoré povedú k nastoleniu rovnováhy medzi ponukou a dopytom, ako aj vytvorením nástrojov na riadenie rizík, ktoré sa budú zakladať na nových, inovatívnych systémov a zapoja samotných poľnohospodárov do financovania; domnieva sa, že je potrebné navýšiť podiel finančných prostriedkov na opatrenia na stabilizáciu poľnohospodárskych trhov, pričom SPP musí predovšetkým posilniť poisťné systémy chrániace poľnohospodárov pred rôznymi klimatickými, zdravotnými a hospodárskymi rizikami; domnieva sa, že vzhľadom na riziká súvisiace s globálnym otepľovaním musí EÚ urobiť všetko pre posilnenie pozitívnej úlohy poľnohospodárstva pri zachytávaní uhlíka, prostredníctvom agronómie a lepšieho hospodárenia s pôdou, a že treba

poľnohospodárom poskytnúť technickú a finančnú podporu, aby mohli postupne zmeniť svoje postupy a prístup k inováciám;

50. zdôrazňuje tiež, že priame platby by mali zostať nástrojom SPP aj po roku 2020 v záujme podpory a stabilizácie príjmov poľnohospodárskych podnikov, kompenzácie nákladov na dodržiavanie prísnych noriem Únie (najmä pokiaľ ide o výrobné metódy a environmentálne požiadavky) a zachovania poľnohospodárskej výroby v najviac znevýhodnených regiónoch; zdôrazňuje, že priame platby by tak mali zabezpečiť hospodársku stabilitu poľnohospodárstva, ako aj potravinovú a environmentálnu bezpečnosť; v tejto súvislosti poznamenáva, že vyrovnanie miery priamych platieb má zásadný význam z hľadiska zabezpečenia rovnakých podmienok hospodárskej súťaže na jednotnom trhu Únie a udržateľného využívania poľnohospodárskych zdrojov na úrovni EÚ;
51. domnieva sa, že keďže v jednotlivých členských štátoch existujú výrazné rozdiely v úrovni spolupráce medzi poľnohospodármi a keďže nedostatočná spolupráca má negatívny vplyv na schopnosť poľnohospodárov čeliť krízovým situáciám a trhovým tlakom, SPP by mala rozvoj spolupráce medzi poľnohospodármi komplexne podporovať, a to predovšetkým vo výrobných a spracovateľských odvetviach;
52. žiada členské štáty, aby v rámci druhého piliera SPP uprednostnili európske partnerstvo v oblasti inovácií (EIP); vyzýva Komisiu, aby uprednostňovala program Horizont 2020 a zabezpečila poľnohospodárom lepší prístup k možnostiam financovania z EIB, podporu inovatívnym a udržateľným poľnohospodárskym a lesníckym modelom na výrobu potravín, nepotravinárskeho tovaru a poskytovanie služieb (obnoviteľné zdroje energie, biohospodárstvo, vidiecky cestovný ruch, nové perspektívy pre poľnohospodárov, pokiaľ ide o zabezpečovanie surovín v priemyselnej ére po odklone od ropy) a rozvoj zdrojov každého vidieckeho územia;
53. vyjadruje pevné presvedčenie, že dokonca aj v budúcnosti bude treba podporovať kontinuálnu odbornú prípravu poľnohospodárov a pracovníkov v poľnohospodárstve a zabezpečiť šírenie vedeckých poznatkov a inovácií, aby sa zaistila schopnosť prispôbiť sa meniacemu prostrediu a aby sa zjednodušila účasť na hospodárskych činnostiach;
54. domnieva sa, že prístupy zdola nahor k miestnemu rozvoju, napríklad iniciatíva LEADER/CLLD, potvrdili svoju efektivitu, pokiaľ ide o množstvo vytvorených pracovných miest a nízkych verejných výdavkov na vytvorené pracovné miesto, a že by sa teda mali ďalej posilňovať, propagovať a uplatňovať vo všetkých členských štátoch prostredníctvom prístupov využívajúcich financovanie z viacerých fondov a posilnením úlohy miestnych a regionálnych orgánov; zdôrazňuje najmä úlohu lídrov miestnych akčných skupín pri poskytovaní technickej a prevádzkovej podpory iniciatívam zameraným na rozbehnutie projektov podporujúcich zamestnanosť; žiada pre tieto miestne akčné skupiny čo najširšiu autonómiu, aby mohli maximalizovať svoju efektivitu; dodáva, že by sa mali zaviesť mechanizmy, ktoré zaručia zmysluplné zapojenie sociálnych partnerov, a vyzýva Komisiu, aby predložila modely osvedčených postupov, pokiaľ ide o nadnárodné projekty LEADER II;
55. berie na vedomie, že ťažký prístup k informáciám o príslušných vnútroštátnych programoch a programoch EÚ a o možnostiach financovania je prekážkou rozvoja vidieckeho hospodárstva;

56. žiada, aby sa investície poskytované v rámci politiky rozvoja vidieka, ako podpora zamestnanosti vo vidieckych oblastiach, boli prednostne vyčleňované na zamestnanosť, zmeny v oblasti nezamestnanosti, efektívnosť prijímajúcich podnikov a vytváranie stimulov na prijímanie zamestnancov, a odporúča, aby programy rozvoja vidieka zahŕňali posilnenie mikrofinancovania, ktoré je mimoriadne užitočné pre rozbehnutie činností poľnohospodárskych aj nepoľnohospodárskych podnikov;
57. zdôrazňuje, že význam druhého piliera pre vytváranie pracovných miest sa môže posilniť tým, že sa umožní väčšia flexibilita v závislosti od špecifických potrieb regiónu;
58. domnieva sa, že do budúcnosti treba naďalej rozvíjať kvalitné a na územie naviazané potravinové systémy dodávajúce nespracované alebo spracované potraviny a podporovať občiansku zodpovednosť a zapojiť zainteresované strany – buď spoločne, a to producentov, spracovateľov, distribútorov a spotrebiteľov, alebo ako spoločenstvá producentov a spotrebiteľov, alebo zhromaždením všetkých hospodárskych subjektov z agropotravinárskeho a gastronómického odvetvia a z odvetvia cestovného ruchu – do kvalitatívnych postupov a zmluvných úkonov usilujúcich o zabezpečenie dodávok potravín a ich bezpečnosti, ale tiež o spravodlivé odmeňovanie, aby poľnohospodári mohli dôstojne vyžiť zo svojho povolania a udržať zamestnancov vo svojich podnikoch; konštatuje, že tieto potravinové systémy by mohli mať najmä, ale nie výlučne, podobu krátkych dodávateľských reťazcov a/alebo miestnych trhov; domnieva sa, že v budúcnosti bude treba vyčleniť viac zdrojov EÚ na rozvoj a prevádzku určitých osobitných systémov kvality potravín, ako aj na ďalší rozvoj svetovo uznávanej európskej gastronómie; domnieva sa, že za týmto účelom je nevyhnutné lepšie prispôbiť právne predpisy v oblasti verejného obstarávania, aby miestne orgány mohli propagovať miestnu produkciu;
59. upozorňuje na potrebu ďalšej podpory poľnohospodárstva a vytvárania pracovných miest v poľnohospodárstve v znevýhodnených oblastiach a v oblastiach na vonkajších hraniciach EÚ;
60. domnieva sa, že treba podporovať mnohostranné partnerstvá združujúce poľnohospodárov a iné zainteresované strany z vidieckych oblastí, pretože umožňujú rozvoj rôznych činností vytvárajúcich priame alebo nepriame pracovné miesta, ako napríklad štruktúrovanie miestnych potravinových a nepotravinových reťazcov a zavádzanie rôznych služieb (vidiecky cestovný ruch, údržba súkromných a verejných priestorov atď.);
61. domnieva sa, že Komisia a členské štáty by mali motivovať poľnohospodárov prostredníctvom SPP a iných politík, aby diverzifikovali zdroje svojich príjmov, vďaka čomu sa budú môcť chrániť pred prepadmi na trhu; domnieva sa, že takáto diverzifikácia by mohla zahŕňať ekologický cestovný ruch, rozvoj obnoviteľných zdrojov energie, ako je veterná a solárna energia, čo prinesie pridanú hodnotu poľnohospodárskej produkcii vďaka spracovaniu, a farmárske predajne;
62. vyzýva Komisiu, aby viac podporovala miestne družstvá s cieľom pomôcť im získať kontrolu nad svojimi cenami a produktmi;
63. konštatuje, že cestovný ruch ponúka významné príležitosti na vytváranie príjmov a priamych a nepriamych pracovných miest v poľnohospodárstve a vidieckych oblastiach, čo umožní zhodnotenie historického, kultúrneho, gastronómického, krajinného a

prírodného dedičstva každého regiónu; konštatuje tiež, že príťažlivosť regiónov pre turistov sa nezakladá len na ich histórii, ale čoraz viac aj na kvalite potravín, krajiny a životného prostredia v týchto regiónoch; domnieva sa, že z týchto dôvodov by politika rozvoja vidieka mala odvetvie cestovného ruchu ešte viac podporovať;

64. zdôrazňuje, že výzvy súvisiace so zmenou klímy a životným prostredím si vyžadujú značné verejné a súkromné investície na tvorbu pracovných miest a podporu vzniku nových povolání s cieľom zabezpečiť starostlivosť o vidiecke zdroje a ich ochranu, obnovu kvality znečistených ekosystémov, účinnejší boj proti záplavám a požiarom, lepšiu ochranu vôd, pôdy, ovzdušia a biodiverzity; to samozrejme predpokladá spoluprácu medzi poľnohospodárstvom a ďalšími zainteresovanými stranami vidieka, predovšetkým to však ponúka nové príležitosti na diverzifikáciu príjmov v poľnohospodárstve;
65. vyzýva Komisiu, aby posúdila sociálny vplyv súčasnej krízy poľnohospodárstva, najmä z hľadiska straty pracovných miest, najmä vo vidieckych oblastiach; vyzýva členské štáty, aby zvážili, ako možno zlepšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárstva tak, aby mohlo toto odvetvie vytvárať pracovné miesta a pridanú hodnotu, ktorá sa spravodlivo rozdelí medzi poľnohospodárstvo a agropotravinársky priemysel, a aby sa zabezpečila spravodlivá hospodárska súťaž a minimalizácia škôd spôsobených sociálnym dampingom a neistými a neštandardnými pracovnými podmienkami, ktoré neúmerne postihujú niektoré skupiny; konštatuje, že mnoho členov rodinných poľnohospodárskych podnikov nemá sociálne postavenie ani právne uznanie a nevzťahuje sa na nich systém sociálneho zabezpečenia; zdôrazňuje, že poľnohospodárske podniky musia dodržiavať vnútroštátne právne predpisy v oblasti zamestnanosti a sociálnych záležitostí; domnieva sa, že zavedením ďalších podmienok pre platby prvého piliera SPP by sa výrazne zvýšila administratívna záťaž pre poľnohospodárov a obmedzil by sa ich potenciál vytvárania pracovných miest; žiada, aby sociálni partneri hrali popri riadiacich orgánoch významnejšiu úlohu, a vyzýva členské štáty, aby uznali a zaručili sociálne práva poľnohospodárov a zároveň zabezpečili, že všetci pracovníci v poľnohospodárstve, či pracujú na čiastočný alebo plný pracovný úväzok, budú zahrnutí do systémov sociálnej ochrany; vyzýva členské štáty, aby do vnútroštátnych právnych predpisov transponovali smernicu 2014/36/EÚ o sezónnych pracovníkoch; požaduje, aby sa vnútroštátnym orgánom v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia prideliť zdroje na šírenie informácií o bezpečnosti v poľnohospodárskych podnikoch;
66. vyzýva Komisiu, aby začlenila ukazovatele, ktoré navrhla FAO, do svojho hodnotenia udržateľnosti potravinových a poľnohospodárskych systémov (SAFA), najmä tie, ktoré sú zamerané na zamestnanosť a sociálne blaho;
67. pripomína, že priemerný európsky poľnohospodár má iba 12 hektárov pôdy a 70 % poľnohospodárskych podnikov má plochu menej ako päť hektárov; konštatuje, že vzhľadom na ich veľkosť a štruktúru si poľnohospodárske podniky nemôžu vždy dovoliť zamestnávať pracovníkov na plný úväzok alebo vysoko kvalifikovaných pracovníkov; nabáda preto Komisiu a členské štáty, aby zaviedli opatrenia na podporu vytvárania skupín zamestnávateľov;
68. domnieva sa, že je nevyhnutné zabezpečiť verejné a súkromné služby, ktoré by zaistili príťažlivosť vidieckych oblastí a umožnili zachovanie a rozvoj zamestnanosti v týchto oblastiach; domnieva sa, že ľudia vo vidieckych oblastiach majú právo na rovnaký prístup ku kvalitným verejným službám, akými sú vzdelávanie a sociálna a zdravotná

starostlivosť; považuje za nevyhnutné, aby všetci – miestna samospráva, regionálna samospráva (ak existuje) a súkromný sektor na miestnej úrovni – spoločnými silami podporovali investície a zabezpečili, že vidiecke a odľahlé oblasti budú mať základnú infraštruktúru, akou sú verejné a súkromné dopravné spojenia, bezpečné dodávky energie a spoľahlivé a rýchle širokopásmové technológie, ako aj finančné a úverové programy pre podnikateľov na vidieku, mikropodniky a MSP, bez ktorých by vidiecke podniky a domácnosti boli trvalo znevýhodnené a pokračovala by migrácia do mestských oblastí;

69. domnieva sa, so zreteľom na nedávne epidémie zvierat, ako aj nedávne škandály týkajúce sa bezpečnosti potravín, ako bola nákaza E. coli v roku 2011 a škandál s konským mäsom z roku 2013, ako aj na súčasný škandál s falšovaním medu, že je potrebné podstatne zvýšiť finančné prostriedky na potravinovú a krmivovú bezpečnosť, podľa tretieho okruhu viacročného finančného rámca, keďže súčasné zdroje vo výške 1,93 miliardy EUR vyčlenené na sedem rokov nie sú ani zďaleka dostatočné;
70. zdôrazňuje, že poľnohospodári musia vo veľkej miere čeliť administratívnym nákladom spojeným so SPP a že tieto náklady sa v jednotlivých členských štátoch výrazne líšia; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby znižovali administratívne zaťaženie tým, že obmedzia byrokraciu a zjednodušia SPP, a aby zabezpečili aj nákladovo efektívne vykonávanie tejto politiky;
71. zdôrazňuje, že prístup k základným službám, ako je vzdelávanie, zdravotná starostlivosť a bývanie, ako aj kontinuita týchto služieb sú predpokladom pre prostredie priaznivé pre vytváranie pracovných miest a uspokojovanie základných potrieb obyvateľov žijúcich vo vidieckych oblastiach;
72. považuje za nevyhnutné požadovať od verejných orgánov, aby zriadili poradenské služby a služby na pomoc pri riadení poľnohospodárskych podnikov vo vidieckych oblastiach, a to s cieľom modernizovať európske poľnohospodárstvo;
73. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali a uľahčovali rovnosť žien na trhu práce a zlučiteľnosť pracovného a súkromného života vo vidieckych oblastiach, najmä pokiaľ ide o oblasť miezd, sociálnych a dôchodkových práv, ponuku nových kvalifikácií, vyhliadok a príležitostí pre ženy pracujúce v poľnohospodárstve a mimo neho, a to v súlade so zásadou rovnosti a nediskriminácie obsiahnutou v politikách a programoch EÚ; takisto ich vyzýva, aby lepšie využívali možnosti ponúkané špecializovanými on-line informačnými platformami, pomoc začínajúcim a aktívnym poľnohospodárkam, ako aj ostatným ženám vo vidieckych oblastiach, najmä v rámci fondu EPFRV a iných fondov EÚ podporujúcich rozvoj projektov, a aby pomáhali zachovávať základnú infraštruktúru a služby, ktoré sú dôležité pre každodenný život na vidieku, čo pomôže obmedziť odchod žien z vidieckych oblastí; upozorňuje aj na to, že najmä vo vidieckych oblastiach sú potrebné udržateľné stratégie na zachovanie, propagáciu a podporu sietí a organizácií žien a ich významu v rámci rozhodovania v poľnohospodárstve a vo vidieckych oblastiach; vyzýva aj na zjednodušenie prístupu k vzdelávaniu, financiám a informáciám, ktorý ženám uľahčí podnikateľské iniciatívy (napr. prostredníctvom elektronického obchodu), vlastníctvo a rozvoj vidieckych podnikov;
74. naliehavo žiada členské štáty, aby posilnili úlohu sociálnych partnerov a organizácií sociálnej starostlivosti, ktorí spolupracujú s orgánmi pri monitorovaní dodržiavania pracovnoprávných predpisov, v boji proti neprihlásenej práci a pri monitorovaní

dodržiavania noriem sociálnej starostlivosti a bezpečnostných noriem, ktoré podporujú sociálnu a ekonomickú integráciu migrujúcich pracovníkov vrátane sezónnych pracovníkov, migrantov a utečencov z radov žien; žiada, aby sa zaviedli opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa ženy mohli zúčastňovať na všetkých úrovniach procesu;

75. poukazuje na to, že rozloha poľnohospodárskej pôdy sa v EÚ z roka na rok znižuje; zdôrazňuje, že je nevyhnutné zachovať ornú pôdu s cieľom zaručiť pracovné miesta vo vidieckych oblastiach; vyzýva členské štáty, aby podporovali lepší prístup k pôde v oblastiach s vysokou úrovňou vidieckej nezamestnanosti, a v tejto súvislosti na prijatie opatrení s cieľom zabezpečiť, aby mladé poľnohospodárky mali prístup k úverom a boli schopné podieľať sa na hospodárení s pôdou;
76. upozorňuje na skutočnosť, že 45 % pracovných síl v poľnohospodárstve sú ženy; vyzýva Komisiu, aby zrevidovala vymedzenie rodinného poľnohospodárskeho podniku s cieľom uľahčiť prístup žien k odbornej príprave a odbornému poradenstvu, ako aj ku kapitálu a výhodám;
77. vyzýva príslušné vnútroštátne, regionálne a miestne orgány, aby podporili účasť žien v miestnych akčných skupinách a rozvoj miestnych partnerstiev v rámci programu LEADER a zabezpečili rodovo vyváženú účasť v ich správnych radách;

o

o o

78. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.